

(המשך מעמוד 15)

נהוגה עד לפני זמן לא רב בצורה חוקית. הבנקים נהגו להוסיף אחוזים שונים ב" הסוואה של עמלה, ביטוח, ודמי-חזרה מופ" רים. גם היום יש לכמה בנקים אישור ממ" שלתי לגביית ריבית גבוהה יותר בצורות שונות. ידועים מקרים שבנקים מכובדים דרשו מאית לירות עבור החוזה הסטנדרטי המשוכפל, עליו החתימו את המשתכן.

הקזות לבנקים - עוד למשתכנים

שיטה אחרת לגביה ספסרית מתבססת על היחשוב השנתי של המדד. במיקרים רבים נוהגים הבנקים לקבוע תאריך שרי רותי, שבו כאילו ניתנה ההלוואה, ב" דרך כלל תאריך זה קודם למתן ההלוו" אה, כך משלם המש" תכן הפרשי הצמדה עבור תקופה ארוכה יותר.

טנה

טענת הבנקים: אי" ננו יכולים להתחיל לחשב הצמדה באמ" צע השנה. אחרת יהיה עלינו לשנות את כל שיטת המיכון.

אחת השיטות האחרונות להגדלת הרווחים התפתחה מאז החלו משכנים רבים להסל את חובותיהם. רבים מאלה הם עולים חד" שים, ושיבולי את ההלוואות בריבית של ארבעה וחצי אחוז. הבנק קיבל מן הממשלה את הכסף הזה בריבית של שלושה אחוז. עתה יכולים הבנקים להמשיך ולהשתמש בכסף בריבית של שמונה אחוזים.

הרויב המכריע של עסקי המשכנתאות מתבצע על-ידי ארבעה בנקים: בנק טפחות הממשלתי וחברות-היבת של שלושת הבנקים הגדולים - לאומי, הפועלים ודיסקונט. רק עשרה אחוז נותרו לכל שאר הבנקים הקטנים, שמונה במספר. בנקים אלה מרשים לעצמם מעשים הנמצאים עדיין בגבול החוק, אך מכבידים על הלחה ועל משק המדינה. רובם הביאו את כספם מחו"ל, בעיקר מ" אמריקה הלטינית, כמו בנק יעסור למשל. בנקי-ישראל הדפיס שלוש לירות עבור כל דולר שהובא, נאלץ לזרו בכך את האינפי" לאציה. הדולרים אינם דרושים לבניה, כי רק חלק קטן מאד מחומרי-הבניין מיובא מחו"ל. אולם משרד-האוצר העניק לבנק יעסור בכל זאת מעמד של הפעל מאושר, המוכה אותו בהקלות ניכרות במס הכנסה. גם מנכ"ל משרד-השיכון להם כספים בחו"ל לצורכי בניה. בתקציב הנוכחי יש 25 מיליון דולר שנתקבלו בחו"ל כהלוואה ב" ריבית של תשעה אחוז.

למה, בעצם, מצמידים את המשכנתא? התשובה לכך ברורה: למדד יוקר-המחיה. כלומר: עם עליית המדד, משלם המשתכן אוטומטית יותר.

אבל התוספת לשכרו מחושבת על הבסיס הנמוך של שכר, בלי התוספות השונות. ר" אילו לא הווספה למשכנתא מחשבים על קרן גבוהה מלכתחילה. ועתה מאיימת מכה נוספת: ביטול תש" לום תוספת-היוקר, גם כאשר עולה המדד. כלומר: המשתכן יצטרך לשלם יותר, בלי לקבל יותר - שכן תוספת-היוקר תתבטל, לפחות באופן זמני.

משע כפול

משלת ישראל נבהלה, כרגיל, מן ה" סערה הציבורית שקמה סביב המשכנ" תאות הצמודות.

שר-האוצר מוכן כיום, במאבקו לביטול תוספת-היוקר, להנהיג הצמדה אליה. אם אמנם יבצע ספיר את תוכניה, יהיה זה פשע כפול: ביטול תוספת-היוקר יוצדק לכאורה, אולם המדינה תשלם פיצויים לבני קים מכספי משלם המיסים. המיסים יוגדלו, כלומר: השכר הריאלי יטפן.

אם יוצמדו המשכנתאות לתוספת-היוקר מבלי לבטל את התוספת, לא תצטרך ה" ממשלה לשלם פיצויים לבנקים. אבל חשוב יותר יהיה אם תנהיג הממשלה בניה לשם השכרה, ותעצור את בולמוס רכישת הדירות; אם תצמצם הממשלה את הרווחים המוגזמים של הבנקים, תוריד את הריבית, ותאסור את כל השיטות המנפחות את אחוז הריבית; אם תוריד הממשלה את מחירי הדירות, תאסור את הספסרות בקר" קע, תקפיז על איכות הבניה ותאריך את משך חייהם של הבניינים.

במדינה

(המשך מעמוד 14)

להגביר את פעולות הסיוע בין ישראל ו" ליבריה, יגינו אפליה גזעית, תמכו באו"ם וסיכמו את "הצורך לכבד עצמאות טריטורי" אלית של כל ארץ... ופיתרון בעיות אזור" ריות ובינלאומיות בדרך של שלום ומשא" ומתן ישרי, וכו', וכו'. על יחסי ישר" אל-ערב, אף לא מילה.

אבל הם העניקו לאשכול תואר דוקטור" כבוד. במקצוע יחסים-בינלאומיים.

קונגו הייתה המדינה הפרובלמטית של הסיוע. יומיים לפניכן, תלה נשיאה, זיוף מובוטו, ארבעה משריו בכיכר המר" כזית. אנשי אשכול היו בספק אם לנסוע. גנרל מובוטו כמויב עמד על כך שאשכול יבקר במדינות, שרי ממשלת-ישראל היו בעד הביקור, מרט לישראל ברזיל, שהתנגד. העונם הזה (1961) כינה זאת ביקור אצל הרוצח.

גם אשכול לא היה שלם עם הביקור. הוא ניסה לנהוג במה שכוונה "סיגנון מאר" פק", אבל מובוטו השתלט בנריוזות על ה" מצב, והכריז בעליצות: "אתה נמצא בין ידידים, ואינך צריך להרבות בנאומים". יועצי אשכול, שפתחו בשיתות על נוסח ההודעה המשותפת, ידעו בדיוק מה לדרוש עבור הביקור-אצל-הרוצח: "הודעה משותפת, בה תתייחס קונגו לסיכסוך ישראל-ערב... ותתייבצ מאחורי ישראל בתביעותיה שגם באזורנו יזכר עקרון המר"ם הישרי. וכן מ" אחורי נוסחת פירוק-הינשק במזרח התיכון, כפי שנוסחה על-ידי ישראל."

אבל בתום ארבעה ימי הביקור נוסחה הודעה משותפת קצת שונה: הגם שנאמר בה ש"מובע צער על העדר שלום במזרח התיכון" וקריאה כללית אל "הצדדים ה" מעוניינים, להגביל אספקת הנשק לאזור", אך כל הישג בהודעה המשותפת, בה הסכימה ישראל, לראשונה, לגנות את ממי" שלת סמית ברודוויה, הוא בנוסח זה: "המנ" עות משימוש בכוח, והזדקקות לדרך של מר"ם ישרי, צריכים לחול על היחסים הבינ" לאומיים בכלל, ועל אזורי-המתיחות באפ" ריקה ובמזרח-התיכון בפרט". גם כאן קיוו אנשי אשכול ליותר מאשר קיבלו.

כזאלאגש, מדינת האי מדגסקאר, קיבלה מישראל הלוואה של כ-200 אלף דר" לאר לבניית מלון, והבטחות לשליחת מומי" חי-חקלאות. הרפובליקה המאלאגשית אף ביקשה, להרחיב את הזרם הדו-סטר" של מומחים מישראל למאלאגש, ומשתלמים מאלאגשים לישראל."

זהו המקום היחיד באפריקה בו נחתם אפילו הסכם. איזה הסכם? "הסכם תרבותי במגמה להעמיק עוד יותר את הקשרים בין שתי המדינות בכלל, ובתחום התרבות וה" מדע בפרט."

ההודעה המשותפת כללה כיבוד-ריבונות,

גדול והעשיר ביותר באוגנדה). אשכול לא רצה הערכה, הוא ביקש "תמיכה בפתרון הסכסוך הישראלי-ערבי במר"ם ישרי". אבל בפרוש לא קיבל זאת.

כי אפילו הסעיף הסתמי של "עקרון המר"ם הישרי כאמצעי לפתרון סכסוכים" הפך לנושא מיקוח ממושך ומיגע. אחרי שמלאכת הניסוח הושלמה סוף-סוף, הופיע, סמוך לחצות, שר-החוזק האוגנדי, ולמרות שהצד הישראלי עמד על כך, הושמט כליל "המזרח-התיכון" מהניסוח.

כל סוכנויות הידיעות הדגישו: בהודעה המשותפת לא נכללו קטעים בשאלות ה" מזרח-התיכון, כפי שהיו בהודעות בבירות אפריקאיות קודמות.

קניה הביעה את הערכתה העמוקה לסיוע הישראלי, ציינה שהיא מצסה ל" דינונים מועילים", והגישה את רשימת צרכיה: מפעלים כלכליים וסיוע טכני ניירחב. ישראל הבטיחה מפעלים, שיכונים ומילחת של מיליונים רבים. מותרת זאת ביקשה מעט, אחרי הכשלוני באוגנדה, רק "לתמוך בעמדת ישראל שיש מדיניות זהה לאפריקה ולמזרח-התיכון, לגבי שאלות השלום."

אבל ההודעה המשותפת כללה, חוץ מ" חיסול הקולוניאליזם, האפליה, הפער ה" כלכלי", וכדומה, את "צערם על מרוץ ה" חימוש המסוכן בין הגושים, באפריקה, ובמזרח התיכון, וכי פרוק נשק כללי ית" רוט להפגת המתחיות."

ועוד העיר בחביבות גיזמו קאניטה, ה" נשיא האחרון איתו נועד אשכול באפריקה: "עדיין לא הגיעה השעה שאתחזק ביניכם לערבים. אפעל בבוא היום, אבל לא עכשיו". בניגוד להצהרת כחנותיו לפני הסיוע, לא אמר עליהן ראש-הממשלה דבר אחרי חזרה. הוא דיבר על "החלפת דיעות פוריה" ההבנה הרבה בבירות אפריקה, וההתלהבות השוררת שם כלפי ישראל" ועוד דברים כלליים.

האם היה מסע זה, מבחינת השגיו-המדי" ניים-המוצהרים, כשלוון? לאו דוקא. הייתה זו אולי התפכחות פוליטית: כי מדינות אפריקה, אינן עוינות את ישראל. הן אפילו משתדלות לשמור על נייטרליות. אך היות והבקשה למשאומתן ישראל-ערב נחשבת להצהרה אנטי-ערבית, לא היה אף מנהיג אפריקאי מוכן לתת אותה. אפילו לא תמורת הבטחת "פעולות-סיוע" של ישראל.

ההסתדרות

אין תה, אין סי'אפטיה

חברי ועד העובדים של חברת פז בנמל" התעופה לוד מסובכים עם הנהלת חברתם, בשל דרישותיהם המקצועיות. תסבוכת זו גררה אותם, כמעט אוטומטית, גם לתסבוכת

אשכול והופואה בואני

התפכחות פוליטית

עם ההסתדרות. עד כדי כך, שהעובדים איימו להתזיר את סינסקי-החבר שלהם בקופת חולים.

השבוע הוזמנו חברי הוועד לבירור אצל החבר גליקמן, בוועד הפועל בתל-אביב. החבר גליקמן קיבל אותם בחיובים, ניגש ישר לעניין: "מה תשתו? מה תאכלו?" חברי הוועד השיבו, כי לא באו לשתות או לאכול, בייחוד שכל ההכרות הרשמיות קוראות להיזקק החגורה ולחסכון. החבר גליקמן נלעב. "אם לא תשתו את התה שלי, אין לכם מה לדבר איתי". הפועלים שתו את התה, בתקווה שיחד עמו יקבלו גם קצת סימפטיה.

מה לעשות

עם הפליטים?

אורי אבנרי מציע תשובה, בגליון מס' 3 של כוח חדש. בטאון התנועה שהופיע השבוע. הזמן לעצמך גליון מיד, וחחום על מינוי לשנה (10 ל"י) בתד. 136, תל-אביב. עוד בגליון זה:

אתה - השביתות והאבטלה

מאת עודד פילבסקי. אם אתה מעוניין לדעת מה נעשה ב" תוככי התנועה, להשתתף בחיכוחה ו" לעקוב אחרי פעילות הסיעה בכנסת - קרא בקביעות את כוח חדש.

במסגרת הדיון הרעיוני בתנו

עה, תקיים החטיבה האזורית ירושלים סידרת הרצאות, שי" אחריהן ייערך ויכוח חופשי, על הנושאים הבאים, במועדים אלה:

ביום ג' 12 ביולי, בשעה 8.30 בערב, בבית החלוצות, ידבר עו"ד אמנון זכרוני

על הנושא: מי אמר שזו דמוקראטיה?

ביום ג' 26 ביולי, בשעה 8.30 בערב, בבית החלוצות, ידבר עודד פילבסקי

על הנושא: הסכנה הנוראה: ועדי פעולה!

ביום ג' 9 באוגוסט, בשעה 8.30 בערב, בבית החלוצות, ידבר דויד ארנפלד

על הנושא: כל המפלגות מלוכלכות - כן או לא?

ברמת-גן

ביום ד' 29 ביוני, בשעה 8.30 בערב, בקפה עצמאות, בגן דוד המלך (מאחורי קולנוע אורדט) ירצה דוד ארנפלד על פירוש אטומי במרחב

בתל-אביב

ביום ג', 5 ביולי, בשעה 8 בערב, במשרדי העולם הזה (גליקסון 8), ירצה ד"ר דויד אנון

מומחה לבקיעות עבריות נוער, על הנושא: מה הופך אותם לעבריינים?

ברמת-השרון

ביום ו', 8 ליולי, בשעה 9 בערב, בבית משפחת הגדלה, שכון פקר 37, יתקיים חוגיבית בהשתתפות דוד ארנפלד

שירצה על: יחסי ישראל-ערב

בפתח-תקווה

ביום ד' 29 ביוני, בשעה 8.30 בערב, יתקיים חוגיבית בבית משפחת פילין, רח" אחר-העם 34, בהשתתפות עודד פילבסקי שירצה על

האבטלה - מכשיר להבראה?